

Ders : 35

Konu : İslâm Kardeşliği-1

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

“ Mü’minler ancak kardeşlerdir. O halde kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah’tan sakının ki, merhamet olunabilirsiniz.”¹

Yani soyda değil de dinde ve haklarının saygınlığında birbirlerinin kardeşidirler. Bundan dolayı, din kardeşliği, soy kardeşliğinden daha sağlamdır. Çünkü soy kardeşliği din ayrılığı halinde kesintiye uğrar, din kardeşliği ise soyların farklılığı dolayısıyla kesintiye uğramaz.

Rabbimiz bu ayet-i kerimeyle mü’minlerin kardeş olduğunu bildirmiştir. Zira hepsi ebedi hayata sebep olan iman esasında birleşmişlerdir. Onun içindir ki Rabbimiz: “İki kardeşinizin arasını düzeltin, gerek iki kişi, gerekse iki mü’min topluluk bozduktuklarında, hemen aralarını bulup barıştırın. Din kardeşliğinin gereği budur. Bu konuda Allah’tan korkup sakının” buyurmaktadır. Mü’minlerin kendi aralarında barış ve birlik olmazsa, mücadele edemezler. Allah’ın azabından korunamazlar.²

«الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ: لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ. مَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ
كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهَا كُرْبَةً
مِنْ كُرْبٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

“Müslüman müslümanın (din) kardeşidir. Ona zulüm ve kötülük yapamaz; onu tehlikeye atamaz. Her kim kardeşinin bir ihtiyacını giderirse Allah da onun bir dileğini yerine getirir. Kim bir müslümandan bir sıkıntısını giderirse Allah da buna karşılık Kıyâmet gününün sıkıntılarından birini giderir. Bir müslümanın ayıbını örtenin Kıyâmet günü Allah ayıbını örter.”³

Bu hadis-i şerife göre Müslümanların kardeşlik hukukuna dikkat ederek dört şeye dikkat etmeleri gerektiği bildirilmektedir.

a- Kardeşine Zulmetmemek Onu Tehlikeye Atmamak:

En büyük zulüm Allah’ın emirlerine karşı çıkmak, O’na asi olmaktır. Allah’ın hükümlerini (hukukunu) tanımayan kulların hakkına saygı göstermez. Resûlullah (s.a.v.);

“Zulüm Kıyâmet günü insanı karanlıkta bırakır” buyurmuştur. Bir diğer hadîs-i şerifte ise:

“Zulmetmeyiniz, sonra duâ etseniz de duânız kabul edilmez.. Yağmur duâsı ederseniz, size yağmur yağdırılmaz. Yardım isterseniz, size yardım edilmez”⁴ buyurulmaktadır.

Ebu Hureyre (r.a.)şöyle demister: Zulüm üç kısımdır:

¹ Hucurât suresi, 10. ayet

² Hak Dini Kur’an Dili, Elmalılı M. Hamdi Yazır, C.6, sh.529

³ Riyazü’s-Sâlihîn, C.2, sh.194

⁴ Terğîb ve Terhîb, Hâfız el-Münzîrî, C.4, sh.432

1. Allah'a isyan etmek,
2. İdaren altında bulunanlara ezâ ve cefâ vermek,
3. Zulme yardım etmek.

Cenâb-ı Hakk, Kur'ân-ı Kerîm'de;

وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ

"Zulmedenlere meyletmeyin; sonra size ateş dokunur (cehennemde yanarsınız). Sizin Allah'tan başka dostlarınız yoktur. Sonra (Ondan da) yardım göremezsiniz."⁵ buyurmaktadır.

Zulüm çok çeşitli şekillerde ortaya çıkar. Bunlardan birkaçını şöyle sıralayabiliriz:

1- El ile zulüm:

Dövmek, korkutmak, zulme rıza göstermek gibi. Resûlullah (s.a.v.);

"Her kim, bir zâlime yardım ederse, bu zâlim de bu yardımla bir hakkı ortadan kaldırırsa, o yardım eden, Allah ve Resûlünün himayesinden uzaklaşır."⁶ buyurmuştur.

2- Dil ile zulüm:

Gıybet, iftira, küfür, hakaret, inkârcılık gibi.

3- Mal ile zulüm:

Faizcilik, rüşvetçilik, karaborsacılık, hırsızlık gibi.

Nefsin iki yönü vardır. Bunlar:

- a- Melekî yönü (Akıl)
- b- Hayvanî yönü (Nefs)

Nefsin zulmü, hayvanî yönüdür. Merhameti yoktur. Kardeşine bile acımaz. Bu yönü terbiye edilmedikçe kötülöklere ve zulme devam eder. Kur'ân-ı Kerîm'de:

"Şüphesiz ki nefis aşırı şekilde kötölöğü emreder.."⁷ buyurulmaktadır. Ammar b.Yasir (r.a.) şöyle buyurmuştur:

"Üç şey vardır ki bir kimse onları kendinde toplarsa tüm imânı kalbinde toplamış olur."

- 2- Darlıkta da sadaka vermek,
- 3- İnsaf ve merhamet sahibi olmak,
- 4- İnsanlara karşı emin biri olmak,

a- Kardeşinin İhtiyacını Gidermek:

Dünyadaki varlıklar, yardımlaşma fitratına sahip olarak yaratılmışlardır. Ağaç meyve vermek için, toprak, su, oksijen ve hayvanlara muhtaçtır. Onlardan yardım görür. Vücuttaki organlar da bu sistemle yardımlaşır. Kulak duyar, beyin değerlendirir, dil cevap verir. Mü'minler de bir vücut gibi oldukları için yardımlaşmalı, birbirlerinin ihtiyaçlarını gidermelidirler. Böyle yapanların dilediklerini Allah yerine getirir.

b- Kardeşinin Sıkıntısını Gidermek:

Parmağımıza bir diken batsa, hemen oraya yardımcı olacak hücreler seferber olur. Yarayı tedavi etmeye başlarlar. Bu sıkıntıyı, acıyı dindirirler. Mü'minler de böyle olmalıdır. Böyle davranan mü'minlerin Allah Kıyâmet günü sıkıntılarını giderir. Kıyâmet günü genel olarak üç büyük sıkıntı vardır:

- 1- Amellerin tartılması anındaki sıkıntı,

⁵ Hud suresi, 113. ayet

⁶ Terğîb ve Terhîb, Hâfız el-Münzîrî, C.4, sh.458

⁷ Yûsuf suresi,53. ayet

- 2- Amel defterlerinin dağıtılması anındaki sıkıntı,
- 3- Sıratı geçme anındaki sıkıntı.

c- Müslüman Kardeşinin Ayıbını Örtmek:

İnsanlar, hata, kusur ve ayıplardan uzak değildir. Bu hata ve kusurları gizlemek, araştırmamak dinimizin emridir. Çünkü ayıpları araştırmak fazilet değil, rezâlettir. Allah, ayıp araştıranları rezil eder. Müslümanlar, birbirlerinin kusurlarını gizlemelidirler ki, kendi kusurları gizlensin.

Ayıpları örter settar,
Amelleri ölçer tartar,
Doğuştan ölüme kadar,
Kulları sınar yorulmaz.

(Abdürrahim Karakoç)

Alınacak Dersler:

- 1- Nefsin, melekî ve hayvanî olmak üzere iki yönü vardır.
- 2- En büyük zulüm, Allah'ın hükümlerine karşı gelmek, ona âsî olmaktır.
- 3- Mü'min mü'minin kardeşidir. Ona zulmetmez, onu tehlikeye atmaz.
- 4- Müslüman kardeşinin ihtiyacını giderenin, Allah da ihtiyacını giderir.
- 5- Kim bir müslümanın bir sıkıntısını giderirse, Allah da onun Kıyâmet günü bir sıkıntısını giderir.
- 6- Ayıpları örtmek fazilet, onları açığa çıkarmak ise cirkinliktir..

Not: Bu hafta;

- 1-Birbirimize karşı davranışlarımızı gözden geçirelim.
- 2-Hucurât suresinin 10. ayetini manasıyla beraber ezberleyelim.
- 3-Bu dersi arkadaşlarımızla paylaşalım.